
Filmologický zborník OBRAZ – SLOVO – ZVUK ponúka výnimočný pohľad na tri základné dimenzie filmu

Obraz – Slovo – Zvuk je názov zborníka, ktorý skúma kľúčové fenomény filmovej reči. Ide o súbor príspevkov z 19. ročníka rovnomennej česko-slovenskej filmologickej konferencie, ktorá sa tradične uskutočnila v Krpáčove na jeseň minulého roka. Čerstvo vydaný zborník prináša nové pohľady na vzťahy filmového obrazu, slova/textu a zvuku/hudby podmienené historicky, teritoriálne alebo autorsky. Autormi štúdií pri tom nie sú len renomovaní slovenskí a českí filmológovia, ale aj umenovedci, filozofi a estetici z centier humanitných vied v oboch krajinách.

„Hoci sa film považuje predovšetkým za rozprávanie prostredníctvom obrazov, slovo a zvuk v tomto rozprávaní zohráva dôležitú úlohu,“ pomenúva v úvode východiská témy *Obraz – slovo – zvuk* zostavovateľ zborníka Martin Kaňuch, filmový teoretik a šéfredaktor filmologického časopisu *Kino-Ikon*. *„Na jednej strane sa slovo stáva súčasťou obrazu v reči, prejavoch či dialógoch postáv, ktoré sa najvýraznejšie podieľajú na konštrukcii zmyslu filmovej výpovede. Na strane druhej môže hovorené slovo fungovať v podobe komentára, ktorý spája jednotlivé zábery do súvislej výpovede. Okrem vzťahov kooperácie medzi obrazom a slovom, sú ďalšou možnou témou aj vzťahy subverzie, v ktorých slovo mení, resp. spochybňuje význam obrazu, alebo ho popiera.“*

Autori sa v príspevkoch dotýkajú aj vplyvu moderných technológií na formu filmovej výpovede alebo jej recepciu, akou sú napríklad filmy z mobilov a prelínanie plochy obrazu s plochou aplikácií na posielanie správ. Popri písanom slove v obraze alebo medzitululkoch sa zaoberajú aj prácou s hlasom, hudbou, ruchmi, alebo ich rôzne motivovanými absenciami, napríklad tichom ako prvkom tvorby napätia. *„Zvuk sa môže podieľať na vytváraní ilúzie vernosti, priestorovosti, časovosti... Dokáže obraz, slovo/text emocionálne intenzifikovať, dokáže viesť, zamerať na niečo konkrétne (detail) alebo rušiť pozornosť diváka,“* dodáva v úvode Martin Kaňuch.

Zborník obsahuje príspevky dvadsiatich štyroch autorov zo Slovenska a Čiech, ktorí nahliadajú na tému *Obraz – slovo – zvuk* z mnohých aspektov. Okrem textov skúmajúcich tému z teoretického hľadiska od estetika a filmového teoretika Petra Michaloviča, filmového teoretika Martina Ciela, estetika Juraja Oniščenka či filozofky a estetičky Romany Javorčekovej, ktorá sa napríklad venuje filmovému obrazu, slovu a zvuku v intenciách smiechu, mnohí autori vo svojich textoch dávajú priestor aj konkrétnym filmom alebo tvorcom.

Český filmový vedec a filológ Milan Cyroň skúma tému na príklade scenáristickej prípravy filmu Paľa Bielika *Kapitán Dabač* (1959), filmový teoretik Luboš Ptáček sa zameril na melancholických hrdinov Jiřího Menzla, filozof Josef Fulka sa sústredil na zvukové objekty vo filmoch Jana Švankmajera, filmový teoretik Michal Michalovič sa venuje filmu *Muž, ktorý luže* (1968) Alaina Robbe-Grilleta. Teoretik

popkultúry Juraj Malíček sa v svojom príspevku zaoberá tvorbou britského režiséra a scenáristu Edgara Wrighta, americký tvorca s osobitým autorským rukopisom Harmony Korine sa stal námetom príspevku filmovej teoretičky a publicistky Jany Bébarovej a svoje miesto má v zborníku aj text českého publicistu a prekladateľa beatnickej literatúry Josefa Rauhvolfa o Williamovi Burroughsovi. Jeho súčasťou je aj prednáška francúzskeho filmového teoretika François Josta, ktorú pod názvom *Muž, ktorý luže a Eden a potom...: za hudobný film* predniesol na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU počas svojej minuloročnej jesennej návštevy Bratislavy, ktorá predchádzala priamo konferencii *Obraz – slovo – zvuk*.

Zborník *Obraz – slovo – zvuk* vydala Asociácia slovenských filmových klubov (ASFK) v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom (SFÚ). Vyšiel na 343 stranách a za 5 eur si ho je možné zakúpiť vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predajni SFÚ Klapka.sk (www.klapka.sk) na Grösslingovej ul. 43 a v Kine Lumière na Špitálskej ul. 4 v Bratislave. Na obálke zborníka je použitý záber z filmu Juraja Jakubiska *Bubeník Červeného kríža* (1977).

Viac informácií o zborníku *Obraz – slovo – zvuk* nájdete na:

<http://www.klapka.sk/knihy/obraz-slovo-zvuk>

Vydanie zborníka finančne podporil

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamäťovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière sa zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a na zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €. V roku 2020 spustilo online projekt Kino doma.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.kino-lumiere.sk